

Матеріал підготувала
вчитель – методист
БЗШ І-ІІІ ступенів № 4
Омельчук Н. М.

2 клас

Поняття про службові слова, їх роль у реченні.
Вживання службових слів для зв'язку слів у реченні

Службові слова

Подорож у країну Ліліпутію

Mira

Ми з вами вирушаємо у мандрівку до незвичайної країни Ліліпутії. Її мешканці – маленькі слова. Які ж вони? Що вони роблять? Яка їхня роль у реченнях? Потрапивши до Ліліпутії, ми спочатку помічаємо, як метушаться слова-малюки.

Не сидиться їм на місці! А чи не заблукають серед безлічі великих «братів»? Та ні! Вони спокійно працюють, впевнені у своїй важливості й потрібності. Знають, що без них, як без води, – і ні туди, і ні сюди.

Це *службові слова*.

В

між

за

під

по

наперед

Службові слова

1) До службових слів не можна поставити питання.

2) Службові слова служать для зв'язку слів у реченні.

Службові слова

A vibrant, cartoon-style illustration of a landscape. In the background, a bright blue sky is filled with fluffy white clouds and a large, multi-colored rainbow. Below the sky, there are green trees and a small house with a blue roof. In the foreground, a green field is dotted with colorful flowers and a small stream with a wooden bridge. A cartoon character with grey hair and glasses is running in the field.

не змінюються

**не являються
членами речення**

**не вживаються
без самотійних
частин мови**

**мають граматичне
значення**

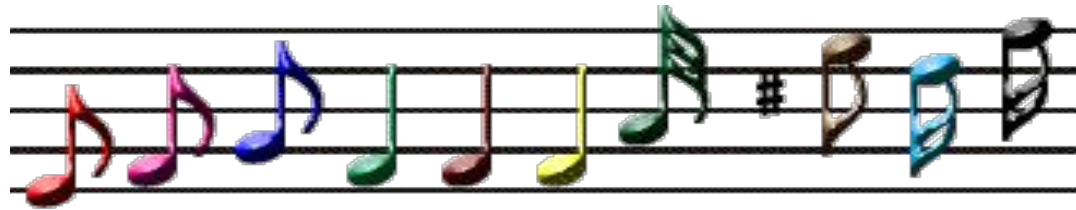
Чи знаєте ви?

Службові слова знаходяться у першій десятці за частотою вживання: прийменник займає 4 місце, сполучник – сьоме.

Цікаві завдання

Який прийменник являється нотою?

до

Які два прийменники вказують на кількість ліків на один прийом?

до + за = доза

Шарада

Спочатку прийменник
З двох букв відгадай.

Будинок за містом

До нього додай.

Це слово всім

Добре відомо.

Ти з ним зустрічаєшся

в класі й вдома.

за+**дача**=**задача**

Граматичні завдання

Завдання 1

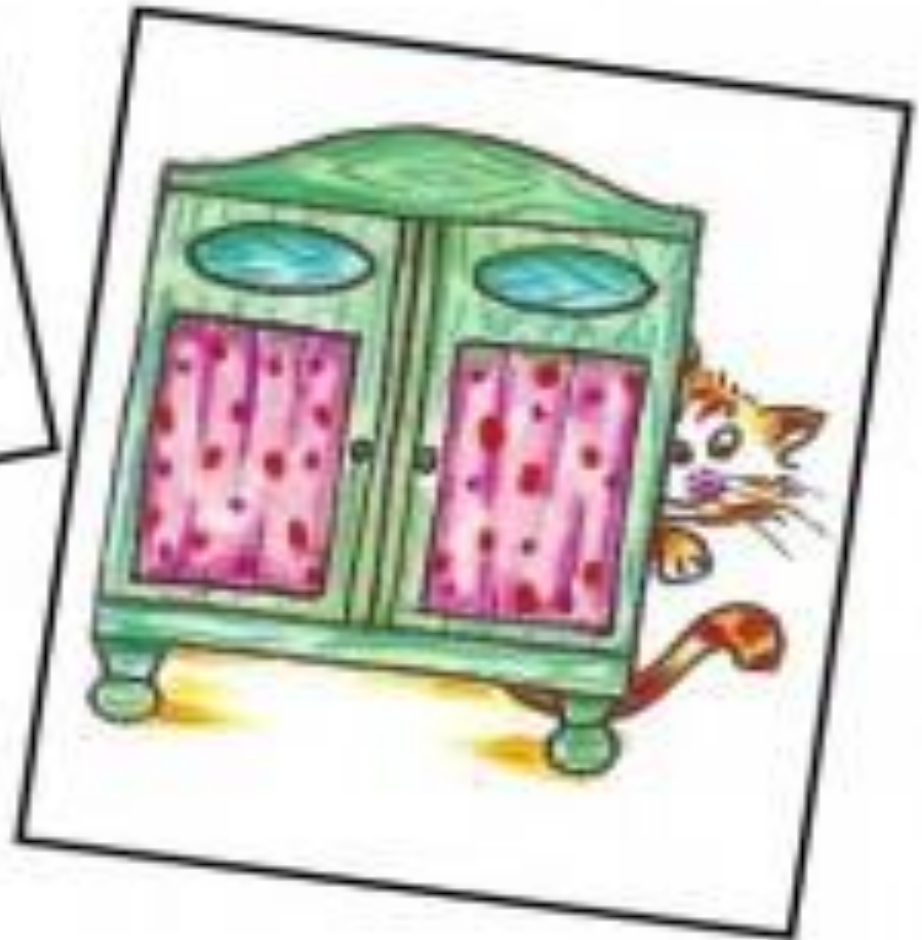
**Добери і запиши
службові слова.**

перед

в

На

За

під

на

В

біля

В

під

Завдання 2

Склади словосполучення, додаючи за змістом службові слова. Запиши.

вітрильник, море -

вітрильник у морі

A painting of a wooden bridge over a river in a lush green forest. The bridge is made of dark wood and has a simple railing. The river is calm and reflects the surrounding greenery. The forest is dense with various trees, including birches with white bark. The sky is a soft, pale blue. The overall scene is peaceful and idyllic.

місток, річка -

місток **через** річку

Leyla

гриби, сосна -

гриби **під** СОСНОЮ

Завдання 3

Прочитай. Склади “деформовані” речення, запиши. Підкресли основу, виділи службове слово.

Зранку, ~~шва~~, травниця,
бджинала, роса.

Діагностика важко важко,
клумбі, квіти.

Завдання 4

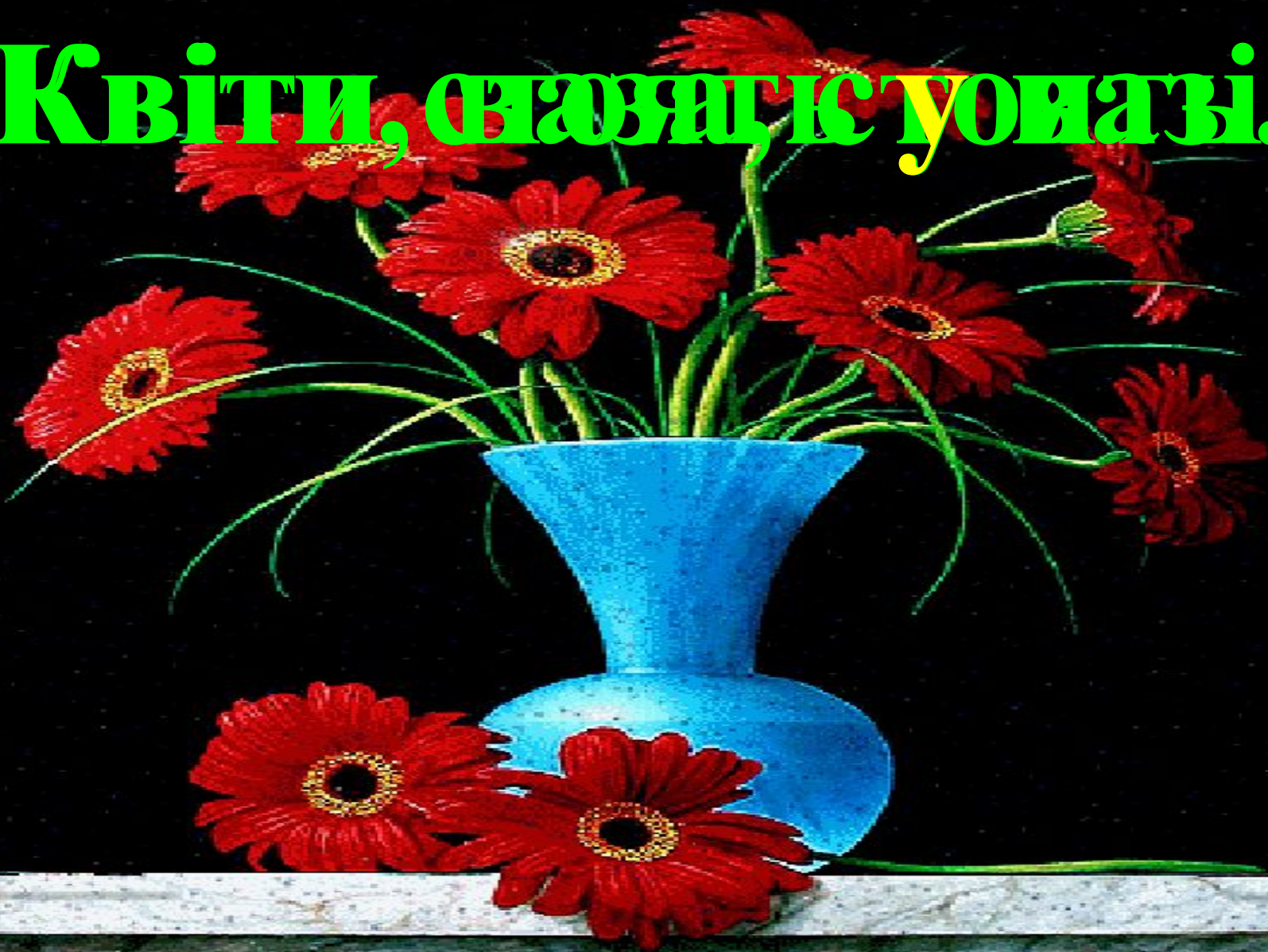
Прочитай. Склади “деформовані” речення, додаючи службові слова за змістом, запиши.

Яблуката се жаждат

и лежат.

Квіти, свята і уюність.

Завдання 5

Прочитай речення, визнач в них службові слова. Запиши те речення, яке підходить до синтаксичної схеми.

Маленький зайчик вискочив **на** узлісся.
Ведмеді залягли **в** затишні барлоги.

| _____ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ .

Завдання 6

Склади речення з “розсипанок”, додаючи за змістом службові слова. Запиши.

Сбіжасойкапенлянаоце,
вільок. Пурдвнєобіаввнана,
го-, рорікрідзвобла. Його,
Корашня, почала його
підворінення-
жова, тмовати.

Завдання 7

Спиши текст, визнач службові слова.

Іванко сидів **у** трамваї. **На**
зупинці зайшов дідусь.
Хлопчик швидко встав **з**
місця. Підійшов **до** дідуся
й запропонував
сісти. Старий
сів **і** подякував.

Завдання 8

Прочитай вірш, розкриваючи дужки. Випиши службові слова. Як їх треба писати з іншими словами?

Жив **на**двітідіДВасивь.

Ужисивівієішавівісвь.

Цукор клав **у**жоходсець,

ау чайчайжөвгөвтзкяєць.

Був дідусь наш **не**дидвак,

аррбббвввєєєрррсссгггак,

аррбббвввєєєвсє**д**ляушукки,

щоббсмісямшсяжсяушнуки.

Тестування

1. Які слова в реченні називаються службовими?

а) Маленькі слова.

б) Слова, які складаються з однієї букви.

в) Слова, до яких не можна поставити питання.

2. Визнач в реченні службове слово.

Ми ходили в сосновий ліс.

а) Ми,

б) ліс,

в) в.

3. Знайди словосполучення,
в якому є службове слово.

- а) Гратися дружно,
- б) гратися в саду,**
- в) гратися весело.

4. Визнач, яке службове слово треба вставити в речення на місці крапок.

*Зустрілися два цапки ...
містку.*

а) ... у,

б) ... на,

в) ... під.

Дякую за увагу!

Використані ^{***}ресурси Інтернету ^{***}